

Ateliéry Bárta s.r.o.

Restaurátorské Ateliéry

Restaurátorský záměr

**„Restaurování kočáru typu Mylord,
výrobce Jech-Praha“**

Vypracoval: Tomáš Bárta, umělecký truhlář a restaurátor

licence č.j. MK 66702/2014 OPP

licence č.j. MK 62129/2014 OPP

Datum vyhotovení: 18.05.2019

„Restaurování kočáru typu Mylord, výrobce Jech - Praha“

I. Lokalizace památky

1. **kraj:** *Pardubický kraj*
2. **obec:** *Kladruby nad Labem*
3. **adresa:** *Národní hřebčín Kladruby s.p.o .*

Kladruby nad Labem , 533 14

4. **bližší určení místa popisem:**
5. **rejstříkové číslo památky:** *K-872/*

II. Údaje o památce

1. **výrobce :** **J.O. Jech - Praha“**
2. **datace:** *1891 -1918*
3. **materiál:** *kombinace tvrdých a měkkých dřevin , kůže s lisovaným dezénem, třísločiněná kůže, kov, niklovaná mosaz, potahová látka , vlněné koberce.*
4. **rozměry:** *délka 301 cm x výška 188 cm x šířka 150 cm*
5. **předchozí známé restaurátorské zásahy:** *nejsou známé*

III. Údaje o akci

1. **vlastník:** *Česká republika, Národní hřebčín Kladruby s.p.o., Kladruby nad Labem , 533 14*

2. **investor:** *Národní hřebčín Kladruby nad Labem s.p.o*

IV. Nálezová zpráva – popis stavu kočáru

Kočár je po prvotním prohlédnutí ve velmi špatném technickém stavu a míru poškození lze označit za havarijní.

Lakování kočáru je vlivem působení vzdušné vlhkosti zcela zdegradováno. Především na dřevěných částech podvozku dochází k lokálnímu odlupování barevného nátěru od podkladu, na mnoha místech jsou železné části zasažené korozí. Dřevěná konstrukce kočáru má především na spodní části patrné výsušné praskliny, taktéž má lokální uvolněné lepené spáry a spoje. Lakování dřevěné korby kočáru především na spodní části korby je výrazně zdegradováno a jednotlivé fragmenty lakové vrstvy se odlupují od konstrukce a odpadávají.

Kola kočáru mají na svých dřevěných středech patrné praskliny. Dřevěné loukotě jsou v dobrém stavu. Obvodová železná obruč má po svém obvodu rozsáhlá mechanická poškození. Kožené bandážování kol nutně potřebuje ošetření tukováním.

Na základě provedeného průzkumu je možno konstatovat, že čalounění kočáru je původní, provedené světle šedou látkou s vtahovanými čalouněnými knoflíky. Výplně čalounění je provedena původní technologií, koňskými žíněmi a africkou trávou. Zdobné lemování čalounění-borty, zdobené šnůry a papule jsou taktéž původní. Nepůvodní je vnitřní vyčalounění kožené střechy. A také čalounění kozlíku kočího. Podsedák kočího zcela schází. Stav celého čalounění je ve velmi špatném stavu, především se jedná o poškození od molů a dalších biologických škůdců a dále se jedná o mechanická poškození, především kozlík kočího a vnitřní čalounění střechy.

Stav koberců v kočáře je v havarijním stavu, koberce v zadní části a před kočím zcela chybí, z původního koberce se dochoval pouze fragment na stěně před cestujícími. Kočárová linolea (marmolea) jsou vlivem degradace materiálu a mechanického opotřebení vážně poškozena. Především před cestujícími středová část linolea na podlaze a před cestujícími zcela schází. Linoleum před kočím má po celém povrchu patrné hluboké krakely procházející celou tloušťkou linolea a na okrajích jsou vypadané části.

Původní kožený tabliér před cestujícími se nedochoval

V zadní části je stočený tabliér skryt ve schránce pod kočím, která je překrytá koženým krytem. Kožená střecha je ve spodní části u kloubu vážně poškozená je odtržená od konstrukce a je roztržená. Obšití, kožený lem a zdobná lišta pravého kloubu jsou vážně mechanicky poškozené.

Kočárová linolea (marmolea) jsou vážně mechanicky poškozená. Kočárová linolea (marmolea) jsou již tak vážně mechanicky poškozená, že jejich části vypadávají a oddělují se od nosné jutové vazby. Kočár je opatřen 4 koženými blatníky a železnou obšitou konstrukcí. Na nosné ocelové konstrukci je v poškozených místech patrná koroze. Kožené obšití blatníků má četná mechanická poškození a díky tomu dochází k dalšímu rozšiřování těchto poškozených partií. Velmi vážné je však rozpadnutí obšití blatníků, zde již spodní část takřka odpadává. Lakovaný povrch blatníku má rozsáhlé krakely, které vznikly navrstvením laku na povrch a vytvoření silné nepružné vrstvy. Tyto vrstvy v současné odpadávají od základového nátěru. Stav blatníků a jejich konstrukce je velmi vážný.

STAV KOČÁRU LZE JEDNOZNAČNĚ OZNAČIT ZA VELMI ŠPATNÝ A VYŽADUJÍCÍ OKAMŽITÝ RESTAURÁTORSKÝ ZÁSAH. STAV VŠECH ČÁSTÍ VYŽADUJE RESTAUROVÁNÍ A JE ZA HRANICÍ ŽIVOTNOSTI, DALŠÍ PRODLEVA MŮŽE ZPŮSOBIT NEVRATNÁ POŠKOZENÍ.

V. Průzkumná zpráva

1. Průzkum povrchové úpravy kočárů

Bylo provedeno vizuální posouzení, stavu barevné povrchové úpravy a lakové vrstvy. Pro posouzení byly lokálně provedeny sondy. Povrchová úprava kočáru je tvořena základovým nátěrem světle šedé barvy. Základový nátěr je pojen buď kaseinem, případně nátěrem na olejové bázi. Tuto skutečnost by však jednoznačně potvrdila chemická analýza pojiv. Vrchní barevné plochy jsou tvořeny tmavě zelenými částmi (partiami) a černými částmi. Pojivo této vrstvy by opět bylo nutné posoudit chemickou analýzou. Celý kočár byl následně zalakován kopálovým olejoprskyřičným kočárovým lakem. Na základě provedeného průzkumu lze konstatovat, že povrch kočáru, především na spodní části korby byl v historii přetřen černou barvou a přelakován. Podvozkové části byly v historii taktéž přelakovány ovšem nebyly přetřeny barvou.

Stav původní lakové vrstvy je však v současné době výrazně zdegradován a to na všech částech kočáru. Lokálně dochází k odlupování od podkladu, dále na kožených blatnících je lak poškozen neodborným přelakováním, které na plochách vytvořilo charakteristický povrch tzv. sraženého laku ve zvrásněném povrchu. Další poškozené lakované části kočáru jsou: korba kočáru, přední stěna před kočím a části podvozku včetně kol.

2. Průzkum konstrukce kočáru a dřevěných částí.

Jak již bylo předesláno dřevěná konstrukce kočáru má především na spodní části patrné výsušné praskliny, taktéž má lokální uvolněné lepené spáry a spoje. Při průzkumu bylo zjištěno, že je možné označit celkový stav konstrukce a konstrukčních spojů za dobrý a stabilní. Kovové části podvozku nemají v namáhaných částech výrazné vůle narušující funkčnost. Na brzdách zcela schází dřevěné brzdové špalky. Během restaurování je nutné provést doplňující průzkum kočárových náprav především olejových nábojů kol.

Na základě vizuálního posouzení je jednoznačně patrné, že jsou kola druhotně přetřena tmavě zelenou barvou. Kola kočáru mají na svých dřevěných středech patrné praskliny. Dřevěné loukotě jsou v dobrém stavu. Obvodové usňové bandážování vyžaduje nutně ošetření tukováním.

Železné prvky konstrukce mají v místech mechanických poškození počínající rozsáhlou korozi. Jedná se např. o stupačky kočáru, kovové prvky středu kol, listová péra a centrální středovou točnu. Průzkumem bylo zjištěno, že levá přední váha je nepůvodní a to včetně koženého řemenu. Pravá váha byla v historii nešetřně přetřena černou barvou.

Na kočáře se nachází množství zdobných lemovacích lišt. Lišty jsou mosazné. Ve středu dutých lišt jsou do olova zalité hřebíky, kterými jsou lišty přitlučeny.

3. Průzkum kožených blatníků a ostatních kožených prvků

Kožené (usňové) části byly podrobeny samostatnému průzkumu. Na kočáře jsou umístěné 4 kožené blatníky. Blatníky jsou tvořené železnou konstrukcí a na ní jsou následně proti sobě sešité dvě tříslučiněné kůže o síle 2 mm. Kůže je sešitá jak po obvodě, tak ve vnitřních rámečkách. Kůže je

pouze sešitá a není k sobě přilepená. Jedním z výrazných poškození jsou četná mechanická poškození na hranách blatníků, která měla za následek zpřetrhání nití držících kůži na železné konstrukci.

Na takto poškozených místech dochází k dalšímu rozvolňování šití a poškozené místo se tak stále rozšiřuje. Především zadní blatníky mají rozpadlé vnější obvodová šití.

Čelní stěna je po prohlédnutí v dobrém stavu a nemá výraznějších poškození. Poškozené jsou pouze kožené náslapy před kočím. Jedná se především o roztržení šití po obvodě a mechanické poškození horních ploch.

Shodným způsobem byl vyroben kryt zadního tabliéru, který má shodná poškození jako ostatní kožené části, především silně narušenou lakovou vrstvu.

Zásadním problémem těchto kožených prvků je v historii neodborné přelakování, které mělo za následek sražení laku na povrchu a masivní zvrásnění lakování (včetně zmatnění). Toto zalakování výrazně dehonestuje celý vzhled kočáru.

Kožená střecha je ve spodní části u kloubu vážně poškozená, je odtržená od konstrukce a je roztržená. Obšití, kožený lem a zdobná lišta pravého kloubu jsou vážně mechanicky poškozené.

Zásadním problémem je zanedbaná péče kožených částí. Jedná se o pravidelné napouštění kožených částí tukem a zajištění, aby nedocházelo k dalšímu vysušování kožených částí. Vlivem vysychání kůže dochází k jejímu následnému lámání, především v místech skladů kůže, a to v momentě kdy dochází ke složení střechy. Je nutno zdůraznit, že tato useň je již za hranicí své životnosti a její restaurování je skutečně prioritní.

Zadní kožený tabliér pro cestující se nedochoval. Tabliér byl původně skryt ve schránce pod kočím a překryt koženými dvířky.

4. Průzkum čalounění , koberce a linolea

Na kočáře se dochovalo původní originální čalounění v prostoru pro cestující a část původního koberce. Čalounění je provedeno ve světle šedé potahové látce s vtahovanými čalouněnými knoflíky. Složení vláken nebylo podrobeno průzkumu a v případě dalšího doplňujícího průzkumu může být provedena analýza vláken. Touto látkou je potažený celý prostor cestujících kromě vyčalounění střechy. Tato látka je jednoznačně nepůvodní.

Skladba čalounění je tvořena takto. Zadní opěradlo je tvořeno péry, na nichž je našitá africká tráva pro hrubou modelaci a následně je zde vrstva koňských žíní. Boky mají jádro pouze z koňských žíní. Sedák je volně ložený a jejich jádro tvoří silná vrstva koňských žíní. Tyto sedáky byly taktéž šité s jádrem z africké trávy. Přesné složení určí až doplňující průzkum.

Kozlík kočího byl v minulosti neodborně přecalouněn a podsedák kočího se nedochoval.

Na kočáře se též dochovaly původní zdobné borty a šňůry. Stav zdobených bort neumožňuje jejich opětovné použití, dle těchto bort budou vyrobeny přesné repliky. Pod sedákem cestujících se nachází čalouněná dečka kryjící prostor pro nářadí. Původní koberec se dochoval pouze jako fragment před cestujícími. Centrální volně ložený koberec a koberec před kočím se nedochovaly. Nově budou veškeré koberce doplněny shodného vzhledu, barvy, dekoru a výšky chlupu jako u originálu.

Obě kočárová linolea jsou v havarijním stavu. Před kočím se nachází linoleum jednobarevné-odstín světle hnědý až narůžovělý. Před cestujícími je linoleum tmavě modré s opakujícím se dekorem světlemodrých drobných stylizovaných hvězdiček. Kočárová linolea (marmolea) jsou již tak vážně mechanicky poškozená, že jejich části již odpadly. Především před cestujícími středová část linolea

zcela schází. Linoleum před kočím má po celém povrchu patrné hluboké krakely procházející celou tloušťkou linolea.

Zajímavým prvkem je sklápěcí sedátko ukryté pod kočím. Pro vyjmutí sedátka se nejprve odklopí kozlík kočího směrem vpřed. Následně se sedátko vyklopí pomocí bočních železných segmentů, kdy se sedátko celé přetočí a zůstane zavěšeno na těchto segmentech. Dále jsou na sedátku dvě postranní kůži potažená madla, které je nutné vyklopit směrem ven. Mechanismus opěrátek je silně zasažen korozí.

5. Předešlé zásahy a restaurátorské práce

O zásazích nejsou žádné záznamy.

VI. Vyhodnocení průzkumu a koncepce restaurátorského zásahu

Vyhodnocením průzkumu bylo navržení koncepce restaurátorského zásahu.

Níže zde budou popsány všechny etapy a odůvodnění pro navržené zásahy. Veškeré navržené zásahy budou konzultovány se zástupci investora a s odbornými pracovníky NPÚ. Na základě provedeného doplňujícího restaurátorského průzkumu bude provedena konzultace s odbornými pracovníky NPÚ a zástupci investora. Pracovníkům budou předneseny poznatky, které přinesl průzkum, a budou navrženy restaurátorské zásahy.

Dle stanovisek a konzultací odborných pracovníků NPÚ a zástupci investora budou koncepce a následné zásahy realizovány. Základní zásadou všech restaurátorských zásahů je úzkostlivé šetření dochované původních materiálů.

Veškeré zásahy budou prováděny na základě závazného stanoviska.

KONCEPCE ZÁSAHU VÝCHÁZÍ Z PŘEDPOKLADU, ŽE KOČÁR BUDE POUZE VYSTAVEN V EXPOZICI A NEBUDE S NÍM JIŽ JEŽDĚNO. V PŘÍPADĚ, ŽE BUDE VZNESEN POŽADAVEK NA FUNKČNOST KOČÁRU TZN. BUDE VYUŽÍVÁN K PŘÍLEŽITOSTNÉ JÍZDĚ MUSÍ BÝT TENTO ZÁMĚR PŘEPRACOVÁN.

Průběžně bude prováděna fotografická dokumentace, která bude součástí závěrečné restaurátorské zprávy, stejně tak budou uvedeny všechny užité technologické postupy a materiály.

Koncepce restaurátorského zásahu

1. Transport kočáru do ateliérů
2. Provedení vstupní dokumentace, fotodokumentace a doplňujícího průzkumu
3. Očištění kočáru a odstranění nečistot (desinfekce)
4. Demontáž všech částí a odčalounění
5. Restaurování korby kočáru
6. Restaurování blatníků a přední stěny před kočím
7. Restaurování kočárových kol
8. Restaurování podvozkových částí a pér
9. Provedení nového čalounění, koberců
10. Oprava kožené střechy, tabliéru a výroba nových kožených částí
11. Výroba nových kočárových lamp
12. Závěrečná montáž

1. Transport kočáru do ateliérů

První fází bude provedena kontrola kočáru a sejmутí všech volných částí, které by mohli být transportem poškozeny. Následně bude kočár zabalen pro transport. Při transportu musí být kočár zajištěn takovým způsobem, aby nedošlo k jeho poškození, především vlivem počasí.

2. Provedení vstupní dokumentace a fotodokumentace

Bude zdokumentována a určena míra poškození jednotlivých částí, rozsah poškození bude fotograficky zdokumentován. Bude provedeno zakreslení všech poškození (především linkování apod.) a bude zdokumentováno původní čalounění. Následně bude proveden doplňující restaurátorský průzkum kočáru, aby bylo možné stanovit přesnou koncepci zásahu. V rámci doplňujícího průzkumu budou provedeny barevné sondy na všech částech kočáru pro přesné určení původní barevnosti. Bude zjištěn rozsah přemaléb a následně bude na základě těchto průzkumů a sond určena výsledná barevnost. Základním požadavkem je restaurování původního barevného provedení.

3. Očištění kočáru a odstranění nečistot

Za pomoci průmyslového vysavače a stlačeného vzduchu bude kočár zbaven volných nečistot. Následně budou lakované části šetrně omyty vlhkou houbičkou pomocí vodného roztoku s vhodným smáčedlem (Syntapon , benátské mýdlo apod.). Čalounění bude pouze šetrně vysáto pomocí vysavače.

4. Demontáž všech částí a odčalounění

Po očištění bude z kočáru sejmут celý podvozek včetně pér. Z náprav budou sejmuty loukoťová kola. Budou sejmuty blatníky a přední stěna kočího. Následně budou šetrně odstraněny veškeré části koberců a bude odstraněno kočárové linoleum. Všechny části koberců a linoleum budou šetrně zabaleny a předány investorovi k deponování. Z kočáru budou velmi opatrně uvolněny zdobné lišty. Následně bude provedeno uvolnění kožené střechy od konstrukce. Toto uvolnění musí být provedeno takovým způsobem, aby nedošlo k poškození kožené střechy. Uvolnění musí být provedeno z důvodu, aby mohlo být provedeno nové čalounění střechy kočáru. Následně bude provedeno odčalounění

nepůvodního čalounění. Během provádění odčalounění musí být látky sejmuty tak, aby nedošlo k jejímu vážnému poškození, z důvodu následného deponování. Během odčalounění bude proveden průzkum, zdali se na konstrukci nenachází zbytky staršího čalounění. V případě nalezení průkazných fragmentů bude barevnost vnitřní části střechy upravena dle nalezených zbytků látky v případě, že nebudou nalezeny původní fragmenty bude látka přizpůsobena dochovanému čalounění na sedadle pro cestující. Charakter nového čalounění vnitřní části střechy bude proveden takovým způsobem, aby svým provedením odpovídal originálním provedením.

5. Restaurování korby kočáru

Po provedeném odčalounění, bude provedeno omytí z degradované lakové vrstvy. Před zahájením prací budou provedeny zkoušky rozpustnosti a bude navržena směs rozpouštědel. Odmytí musí být navrženo takovým způsobem, aby bylo co nejšetrnější k barevnému podkladu. Po odmytí lakové vrstvy budou plochy dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel. Následně bude provedena oprava poškozených míst dřevěných částí. Praskliny budou vyšpánovány připravenými dřevěnými špánami. Špány budou vyrobeny ze stejného dřeva jako je opravovaná část. Zde se jedná především o jasanové, bukové případně jedlové dřevo.

Špány a veškerá vysazení poškozených míst budou lepena teplým kožním kličem. Drobná mechanická poškození budou přetmelena kličokřídovým tmelem s přísadou dřevěného prachu. Celý povrch bude šetrně zabroušen jemným brusným papírem o hrubosti 400 a výše.

Následně budou provedeny barevné retuše původního barevného nátěru. V případě, že sondy odhalí původní linkování, bude toto linkování odrestaurováno. Poškozené linkování bude doplněno původním odstínem.

Retuše musí být provedeny barvami jejichž pojiva nebudou narušovat nový olejoprskyřičný lak. Zde musí být provedeny zkoušky lakování na vzorcích. Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude nanesen nový kopálový olejoprskyřičný lak. Lak bude nanesen minimálně ve 4 vrstvách. Kočár nesmí být lakován jiným než původním olejoprskyřičným kočárovým lakem. Finálový vzhled lakovaných ploch musí být ve vysokém lesku. Viz. původní fotodokumentace. Provedení jiným lakem by mělo za následek nenávratné poškození kočáru a je z restaurátorského hlediska zcela nepřipustné. Veškeré části budou po kontrole lakování připraveny k montáži.

Oj kočáru bude zabroušena na podklad a přetmelena klihokřídovým tmelem. V rámci doplňujícího průzkumu bude zkonzultován stav kůže na oji a po konzultaci s investorem bude provedena případná výměna za novou useň. Důležitým momentem je zachování dlouhé slámy v čalounění oje. Nelze zaměňovat za koňské žíně, náhrada může být pouze za dlouhou slámu.

Restaurování lakovaných částí bude provedeno technologicky shodně jako u celého kočáru.

6. Restaurování blatníků a přední stěny před kočím

Prvním krokem po demontáži bude odmytí nepůvodního zvrásněného lakování. Pro odmytí bude použita stejná směs jako na ostatní části kočáru. Po odmytí lakování bude provedena oprava poškozených míst blatníků a to takovým způsobem, že budou poškozená místa vyříznuta a budou všity náhradní „záplaty“ z třísločinné kůže. Po skončení oprav blatníků tzn. po zalakování nesmí být patrné kde byly provedeny opravy. Opravu musí provádět zkušený sedlár schopný zvládnout takto složité vysazení.

Předtím než budou poškozená místa blatníku znovu potažena. Bude lokálně odhalená železná kostra mechanicky očištěna od zbytků koroze a poté opláchnuta kyselinou fosforečnou. Po zaschnutí bude nanесena základní suříková barva. Následně bude provedena oprava blatníku.

Přední stěna před kočím bude po odmytí lakování zrestaurována. Poškozené nášlapy budou odstraněny a železná kostra bude ošetřena proti korozi. Nové nášlapy budou provedeny z nových usní a v místě spojení s původní přední stěnou budou ztenčeny a sešity. Poté budou opravená místa přetmelena pružným tmelem. Následně bude povrch broušen a tmelen až do zacelení vysazených míst. Následně bude nanесena základní barva. Po zabroušení základu bude nanесena černá barva. Složení barvy je shodné jako v případě celého kočáru. Po zaschnutí budou nanесeny minimálně 4 vrstvy kopálového kočárového laku. Po zaschnutí a po kontrole povrchu budou tyto části připravené k montáži.

Zadní kožené překrytí tabliéru bude po odmytí poškozené lakové vrstvy zrestaurováno shodně jako blatníky.

Dále se na kočáře nachází držák biče, madla pomocného sedátka, madla na přední stěně před kočím a rám kozlíku, které jsou potažené kůží. Tyto části budou zbaveny lakové vrstvy a následně budou poškozená místa přetmelena pružným tmelem. Po zaschnutí bude povrch přebroušen a následně bude nanесena základová barva. Dále bude nanесena černá barva a povrch bude zalakován kočárovým lakem a to shodným postupem jako na celém kočáře.

7. Restaurování kočárových kol

Prvním krokem bude umytí kol od všech nečistot pomocí vody s přísadou vhodného smáčedla. Následně bude provedeno odmytí původního zdegradovaného laku.

Odmytí musí být navrženo takovým způsobem, aby bylo co nejšetrnější k barevnému podkladu. Po odmytí lakové vrstvy budou loukotě a středy kol dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel.

Následně bude provedena oprava poškozených míst dřevěných částí. Praskliny na středech kol budou vyšpánovány jasanovým dřevem. Po začištění bude povrch barevně odretušován a barevně sjednocen. V případě, že bude během průzkumu nalezeno původní linkování bude v místech poškození doplněno a sjednoceno.

Kočárová kola mají rozsáhlá mechanická poškození, a budou vybroušena až na podklad. Broušením budou poškození odstraněna. Následně bude nanесena 2 x základová barva světle hnědého odstínu. Základová barva bude na bázi suříkové základové barvy. Následně bude povrch přebroušen a bude nanесena barva shodného odstínu. Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude nanесen nový kopálový olejoprskyřičný lak. Lak bude nanесen minimálně ve 4 vrstvách. Kola nesmí být lakován jiným než původním olejoprskyřičným kočárovým lakem.

Bandáže kol budou ošetřeny vhodným prostředkem na ošetření přírodní usně.

8. Restaurování podvozkových částí a pér

Jednotlivé části podvozku budou zbaveny nečistot a zbytků maziv. Po očištění vhodným odmašťovadlem, bude přistoupeno k odstranění poškozené lakové vrstvy. Odstranění bude provedeno shodně jako na celém kočáře. Po odmytí lakové vrstvy budou jednotlivé prvky dočištěny pomocí tamponu a rozpouštědel. Následně bude provedena oprava poškozených částí. U kluzných prvků bude provedena kontrola míry opotřebení. Vzhledem ke skutečnosti, že kočár již nebude v běžném provozu, je akceptovatelná hraniční míra opotřebení.

U kočárových pér bude provedeno odstranění koroze mezi pérý a povrch bude ošetřen odrezovačem a plochy budou promazány grafitovou vazelinou. Poté budou provedeny barevné retuše původním barevným odstínem barvou.

Odpadlé dřevěné špalky brzd budou nově vyrobeny a zabroušeny do původního tvaru. Před novým lakováním bude celý podvozek sestaven a připevněn ke kočáru.

Chybějící váhy budou vyrobeny nové dle návrhu, který bude odsouhlasen investorem. Nové váhy budou vyrobeny z dubového dřeva původní technologií a to včetně řemenu. Po obroušení budou obě přední váhy přetřeny barvou a bude na nich provedeno případné linkování.

Následně bude provedena kontrola povrchu a po ní bude nanесen nový kopálový olejoprskyřičný lak. Lak bude nanесen minimálně ve 4 vrstvách.

9. Provedení restaurování čalounění a koberců

Restaurování čalounění (textilu) a koberců bude prováděno restaurátorem s licenci MKČR – restaurování textilu. Níže je uveden předběžný návrh řešení restaurování textilu, přesný postup bude však upřesněn až po doplňujícím průzkumu a po konzultacích s příslušným restaurátorem a odbornými pracovníky NPÚ.

Čištění textilu. Textilní části budou čištěny pomocí jemně vlhčených tampónů destilovanou vodou 30 C teplou. Mastné skvrny perchloretylenem.

Koberce na podlaze budou nově vyrobeny a stejným materiálem doplněna poškozená místa.

Výklopné sedátko a jeho boční okraje je možné v místech odření dovyšívat a tak zachovat původní části. Oba prahy musí být po vyčištění a zafixování dochovaných fragmentů překryty novým materiálem.

Kozlík bude nově očalouněn novým materiálem-obarvenou vlněnou textilií. Nově bude vyroben nepůvodní lem pod sedákem kočího, tento lem bude vyroben dle tradičních provedení. Chybějící podsedák kočího bude vyroben dle návrhu, jenž bude před výrobou odsouhlasen investorem. Nový podsedák bude vyroben původní technologií z jedlového dřeva. Následně bude očalouněn pomocí koňských žíní tvořících jádro čalounění.

Sedáky jsou samostatné.

Po jejich vyčištění je nutné zajistit četná poškození po požeru hmyzem, místním podložením a skeletáží. je nutné odpárat knoflíky a přendat na opravená místa. Chybějící knoflíky budou nahrazeny nově vyrobenými.

Opěrky budou čištěny a místně podkládány bez celkové demontáže.

Čalounění pod sedákem.

Vzhledem k většímu poškození po okrajích navrhuji odpáráni knoflíků a celkové podložení se skeletáží poškozených míst, okraje podehnout a přišít k portě. Textil přímo na ozdobné liště i na kostře pod sedáky je nutné po vyčištění překrýt novým materiálem.

Nedoporučuji demontáž porty – odstranění hřebíků, značně by se tímto zásahem poškodila.

Pro začištění budou použity kožené paspule, zdobné šňůry a borty.

Chybějící koberce budou doplněny dle dochovaného fragmentu, který se dochoval pod zadním tabliérem. Vzorky nového koberce musí být předloženy investorovi k odsouhlasení. Jednotlivé nové kobercové díly musí rozměrově odpovídat originálům. Obšití koberců bude provedeno shodně jako originály.

Provedení nových částí čalounění bude charakterem, technologií, barvou, materiálem věrnou kopií původního a není možné bez souhlasu investora provádět změny.

Kočárová linolea před cestujícími a před kočím budou opravena a doplněna. Před kočím se nachází linoleum jednobarevné-odstín světle hnědý až narůžovělý. Před cestujícími je linoleum v tmavě modré s opakujícím světle zeleným dekorem. V případě kočího bude provedeno vytmelení a odretušování původního linolea. U linolea před cestujícími bude náhrada řešena až po konzultacích s investorem a orgánem památkové péče. Předpokládá se provedení věrné repliky původního linolea s dekorem.

10. Oprava kožené střechy, tabliéru a výroba nových kožených částí

Kožená střecha musí být před restaurováním vyčištěna pomocí vhodného čisticího prostředku na kůži. Zde doporučuji provádět čištění původními odzkoušenými postupy, v případě nových čisticích prostředků je nutná zkouška! ČIŠTĚNÍ STŘECHY MUSÍ BÝT PROVÁDĚNO AŽ PO OPĚTOVNÉM NAPNUTÍ A PŘIPEVNĚNÍ KE KONSTRUKCI!

V místě roztržení kožené střechy bude provedeno opětovné přibití střechy ke konstrukci a roztržené místo bude sešito černým sedlářským motouzem.

Čištěná střecha bude ošetřena černou barvou na kůži a následně bude opětovně napouštěna vhodným tukovým prostředkem na kůži.

Pro výrobu nového zadního tabliéru bude zajištěna kůže se shodným tlačným vzorem jako originál. Tato useň bude odsouhlasena před výrobou investorem. Nově vyrobený tabliér musí rozměrově odpovídat mosazným úchytkům na kočáře na které se tabliér připevňuje.

Nový tabliér bude na rubu opět podšit černou vlněnou látkou a olemován koženým obšitím.

Kožené čalounění bude zakončeno připevněním původních mosazných lišt. Lišty budou před osazením přeleštěny. Po přeleštění je možné mosazné lišty zalakovat. Opravené lišty budou následně šetrně přitlučeny na kočár.

11. Výroba nových kočárových lamp

Nové kočárové lampy budou čtvercové s fazetovými skly. Nové repliky lamp budou technologicky vyrobeny dle originálů.

12. Závěrečná montáž

Závěrem všech prací bude provedení montáže celého kočáru. Podle nákresu a fotodokumentace bude celý kočár opět sestaven. Pro předání je nutné ještě doplnit oj o 2 ks nových konzolí, na které bude zrestaurovaná oj uložena. Tvar a rozměry budou dodány investorem.

Průběžně bude prováděna podrobná fotografická dokumentace i nákresy, která budou součástí závěrečné restaurátorské zprávy, stejně tak budou uvedeny všechny použité technologické postupy a materiály. Tato restaurátorská zpráva bude vyhotovena v tištěných paré a elektronické verzi a bude odevzdána investorovi.

Datum vyhotovení: 18.05.2019

Tomáš Bárta

Restaurátor s licencemi MK ČR

Ateliéry Bárta s.r.o.

Restaurátorské Ateliéry

FOTODOKUMENTACE
K RESTAURÁTORSKÉMU ZÁMĚRU

„Restaurování kočáru typu Mylord – výrobce Jech - Praha“

Datum vyhotovení: 18.05.2019

Ateliéry Bárta s.r.o.

Tomáš Bárta -jednatel

Fotodokumentace stavu před restaurováním

Datum vyhotovení: 18.05.2019

Vypracoval: Ateliéry Bárta s.r.o.

Tomáš Bárta (jednatel)